

Un prozator
parodiind poeți

Jean Băileșteanu

ARGHEZIANĂ

Îți voi lăsa drept bunuri după moarte
Doar datorii și-un nume pe o carte
Cercat-am eu și cu plăcere
Pentru urmași să fac avere
Și tot gândind la bunurile toate
Într-o zi Dumnezeu
mi-a zis că nu se poate.

Domnița mea pe canapea
Citește uneori din cartea mea
Și vede cum străbunii mei
Tot astfel au trăit și ei.

M-am rupt nițel de neamul meu
Ca să schimb sapa c-un stilou
Dar deseori țărâna de sub plug
Mi-a ars hârtia-n față ca pe-un rug.

Din osul trudit al bunilor mei
Mi-am făcut gânduri și-un condei
Să caut des cuvinte potrivite
Luate din străbuni nedezipiți de vite.

Domnița mea pe canapea
Mai șterge de praf din când în când și
cartea mea
O strânge în mâini și-o pipăie orbește
Robul a scris-o, Domnul n-o citește.

SORESCIANĂ

(După poezia
„Cine mai trece pe drum”)

Văd de la un timp
Cum îmi trec prin fața ochilor
Pe drum
Toate iubitele din tinerețe:

Leana lu` Cască, Ioana lu` Nina,
Nicoleta, Niculina,
Dana, Traiana, Dora,
Augustina, Mița Vățiței lu` Chelaru,
Julietta lu` Napoleon,
Dorina lu` Cărpici a lu` Zamzuru...
Pe toate le văd cum trec pe drum.

Unele dintre ele au murit demult
De altele nu mai știu nimic
Dar eu le văd pe toate
Cum trec pe drum
Și le dau bună ziua
Sau sărut mâna, după caz.

Numai pe moarte
n-o văd niciodată trecând.
Oricum, pe ea n-am iubit-o niciodată
Deși mi-a trimis de multe ori vorbă.
Probabil mereu stă ascunsă pe undeva.
E mai rușinoasă.

GRIGORE VIERU: „Mica baladă”

Pe mine mă iubeau toate femeile
Și m-am gândit într-o zi
Să ridic o casă. Un palat
Mare, trainic, monumental,
Răzbătător peste veacuri.

Ca să nu se surpe
Trebuia să zidesc în el o femeie
Și le-am chemat la mine
Pe toate care mă iubeau:

Pe Ana, pe Ioana, pe Maria, pe Elena...
Dar dintre toate
A venit doar una: moartea.
Și atunci m-am zidit pe mine.

„Zâmbind cu fața gravă”

Omenirea, în periplul său, a acumulat deosebit de importante valori în știință și cultură, fundamentate pe cugetare și cercetare. În atare stare, limba fiecărui popor și-a strâns temeiuri ale gândirii și vieții, căci aproape fiecare cuvânt își are istoria intrinsecă și propria sa valoare, cum scria, în urmă cu secole, mitropolitul *Simion Ștefan*, în *Predoslovia la Noul Testament din Bălgard* (1648): „*Bine știm căci cuvintele trebuie să fie ca banii, că banii aceia sunt buni carii împlă în toate țările, așa și cuvintele acelea sunt bune carele le înțeleg toți*”. Este cea dintâi exprimare cu privire la tezaurul nostru lingvistic, idee pe care a dezvoltat-o apoi Bogdan Petriceicu Hasdeu și, desigur, mulți alți cercetători, adevărind parcă spusele lui *Bonfinius*: „românii s-au luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață”.

Vasile Petrica, autorul volumului **Fruetul oprit** [Editura Banatului Montan, Reșița, 2013, 141 p.], ne asigură că sintagma ce-a luat-o drept titlu îi aparține lui Homer. După lectura cărții, ne-am dat seama că poți zâmbi cu fața gravă, atât înaintea durerilor, cât și după consumarea bucuriilor, pentru că ți se imprimă convingerea că „izvorul de viață dătător” se află în propria ta ființă, în sinea ta.

Vasile Petrica – teolog, cercetător, istoric, universitar, scriitor – s-a impus de mult în spațiul creatorilor bănățeni – și nu numai –, ultima apariție editorială a sa, **Fruetul oprit**, beneficiind de interesanta prefață a tînărului scriitor și universitar timișorean, Claudiu T. Arieșan. Afirmările sale relevante: „*Tematica multiformă și eterogenă, uneori firele gândirii scriitorului mergând mai repede decât atenția neapărat distributivă a cititorului, dar întotdeauna limpezimea exprimării și profunzimea gândului justifică și răsplătesc lectura acestor eseuri morale coborâte din cea mai perenă specie a gnomicii*.” (p. 8), deschid ferestre binevenite spre înțelegerea acestei cărți mai puțin obișnuite.

Prima parte a volumului, „*Cugetări la persoana întâi*”, indică înălțimile și abisurile prin care se poate ridica și prăvăli omul, a cărui traiectorie a descifrat-o și descris-o ca nimeni altul, susține autorul, La Rochefoucauld, în *Maximele și Reflecțiile sale*, rămase nemuritoare prin bogăția sugestivă de idei. Capitolele *Despre legătura dintre oameni și animale*, urmat de *Firea biruită și Frumosul va salva lumea* se înscriu organic în această parte care parcă s-a cristalizat pe sintagma lui N. Steinhardt, „*Critica la persoana întâi*”. Și aici, să subliniem pledoaria lui Vasile Petrica pentru „*frumos*”, cu o pertinentă citare a lui Thomas Mann și a „*definiției*” sale vizând „*estetica morală*” (din *Doctor Faustus*).

O lectură și o sugestie plină de înalte percepte etice, desprinsă parcă dintr-un tom al renascentiștilor, sunt date de partea secundă a cărții, *Singura noblețe este virtutea*, convingătoare și prin notarea aforismului/titlului în latină, *Sola nobilitas virtus*. Pentru că azi, în multe minți, germinează un soi de suficiență ce uneori se manifestă cu aroganță, nu este fără de folos a crede că idei condensate în titluri precum: *Supremația iubirii*, *Înțeleapta răbdare* ori *Bunăvoiața fără condiții*, ar fi salvatoare dacă, în multe situații reale, orgoliul nostru n-ar fi ucigător, așadar, ne asigură autorul, ele, cunoscute și re-cunoscute (mai ales), ne-ar scoate la liman. Una dintre aceste „*virtuți*”, *răbdarea*, îi pare autorului sugestivă și pentru titlul volumului, după un proverb persan („*Răbdarea este un arbore a cărui rădăcină este amară, dar ale cărui fructe sunt dulci*”).

În multe medii, mai ales în cele dominate de reverberațiile juvenile, răzbat idei ce pretind că maturii, după ce-și consumă uleiul din candelile învățăturilor, trec la agresivitatea sfătoșeniei pentru cei tineri. Cea de-a treia parte a cărții, autorul o dedică tocmai tinereții (cu „*nimbul și dificultățile*” ei), cu nuanțate și

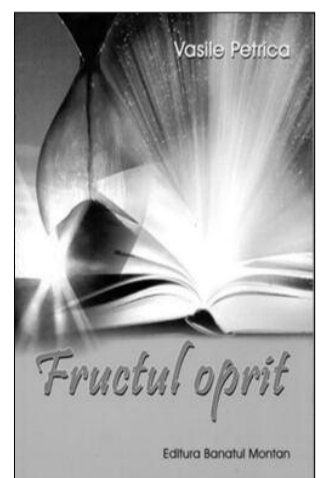
(re)memorabile notații, din care cităm, spre exemplificare, doar una: „*Ce este oare copilăria dacă nu imaginea vie a raiului pierdut și sugestia fără prihană a raiului viitor?*” (citată din Nichifor Crainic, în subcapitolul *Aura tinereții*). Dealtfel, în subcapitolele acestei părți sunt convocați, „*spre ascultare și luare aminte*”, chiar și de către „*cei mai atletici pași*”, mari gânditori și scriitori ai lumii spre a justifica pledoaria pentru o tinerețe „*educată*”, pregătită să-și înfrunte viitorul, reamintindu-și din când în când ceea ce rostea Cicero: „*Pe prietenul sigur îl cunoști în împrejurări nesigure*”, or nostalgicele versuri ale lui Traian Dorz („*Eram copil, trecea zăpada/ Eu cu tristețe-o petreceam,/ Mi se părea că iarna trece/ Mi se părea – dar eu treceam*”). O următoare parte a cărții este dedicată „*crucilor vieții*” (*Dialectica îmbătrânirii și a morții, Dilemele singurătății* – autorul părănd, aici, să urmeze viziunea lui Rebreanu: „*Tragediile și bucuriile cele mari omul le trăiește întotdeauna în deplină singurătate...*” – ori *Povara sărăciei* – o succintă „*istorie*” a unei „*pricini*” vechi și nerezolvate, pentru care literatura, fie și a unui anonim, așa cum este cel ce se numea Alexandru Depărățeanu [1835-1865], a dat emoționante versuri: „*Erau trei sârmani: doi copii și-o mamă, / Și pâine... un singur codru-ntr-o maramă, / Mama-l frânge – n două și-i dete pe rând, / La fieștecare câte-o părțică. / – Mamă! Atunci copii ziseră plângând, / – Ție ce-ți rămâne? – Voi! – răspunde ea*” (specializat în analiza istorice reviste, Vasile Petrica a cules – și repune, iată, în circulație – aceste versuri din *Foaia Diecezană*, Caransebeș, 1893).

Un capitol cuprinzător este cel intitulat *Ignoranța, azilul prostiei* [p. 106-113], cu două importante subcapitole dedicate limbii (și luăm, de pildă, primul, *Sacrificiul limbii* – cu o analiză binevenită a evoluției negative a cuvintelor „*deștept*” și „*băiat*”, utilizate astăzi în sintagma „*băieți deștepți*”, care, pentru autor, ar fi de tradus prin... „*îmbătrâniți în rele*”, de vreme ce „*asemenea persoane, duse cu cătușele pe mâini*” numai „*flăcăi*” nu mai sunt, cu atât mai puțin urmași ai posesorilor de „*minți treze*”/de-excitus). Un alt subcapitol se intitulează: *Fanatismul, o mașină fără lumină*. Împotriva acestei racile („*întunecate*”) militează nu numai literatura ci și sfera religiosului, filosofia și bunul-simț. Vasile Petrica atrage atenția asupra câtorva remedii pentru extirparea ei, oferind și o soluție. „*Toate aceste stări periculoase, iraționale și urâte prin structura lor se pot înlătura din sfera politică prin democrație, în religie prin raționalitatea dragostei, în morală prin smerenie, iar în sfera societății prin manieră, respect și bunăcuviință*”. *Homo sum*, ultima parte a volumului, este un capitol consistent și...savuros. Pornind de la *irenologie* (*Din nou despre pace*), trecând prin modă și *portul popular*, cu o remarcă binevenită pentru „*fanaticii*” tradiției, cei ce nu acceptă schimbările portului, la rândul său o... modă căreia, vorba lui Tudor Mușatescu (citată din bune rațiuni de autor), „*ii rămâi fidel schimbând-o*” și, nu în ultimul rând, oprindu-se la „*Zâmbind cu fața gravă*”, o fină analiză a *bunăcuviinței răsului* (oamenilor înțelepți, desigur), a „*zestrei native*” a glumețului, ori a sensului eliberator al umorului. Evident, autorul nu putea ocoli „*proverbele și zicătorile*” – căroră le dedică, precum îndemna cronicarul, „*înțeleapta zăbavă*” a citirii și, mai ales, *citării* din dr. Miron Cristea, despre care nu multă lume știe că a avut, în tinerețe, preocupări de folclorist.

Un volum așadar asupra căruia se cuvine să medităm alături de prefațatorul său, Claudiu T. Arieșan, ca asupra unei „*cărți minunată scrisă (...). O plasmuire cărturărească precum în vremurile de demult, făcută să edifice și să dăinuască, firesc, peste timp și vremuri*”.

În multe medii, mai ales în cele dominate de reverberațiile juvenile, răzbat idei ce pretind că maturii, după ce-și consumă uleiul din candelile învățăturilor, trec la agresivitatea sfătoșeniei pentru cei tineri.

Ion Popescu-Sireteanu

Un cronicar: doctorul Viorel Pătrașcu

Doctorul Viorel Pătrașcu s-a îmbolnăvit de o boală fără leac numită *s c r i s*, o adevărată „pasiune acaparatoare”, cum spune chiar domnia sa. Săptămânal este prezent în cotidianul „Argeșul” cu câte o tabletă. Citite la apariție, tabletele nu-ți atrag prea mult atenția, dar adunate în cărți, una lângă alta, acestea se constituie într-un adevărat tablou al întregii societăți românești, un fel de *momente* memorabile, uneori acide, alteori constatative și bogate în conținut. Foiesc în ele fel de fel de Mitici, de la vânzătorul de ziare până la Miticii din Parlamentul României și din Guvern.

Am în față o nouă carte de **Tablete dulci-amare**, intitulată **Tranziția spre nimic**, cu un **Cuvânt înainte** semnat de poeta Denisa Popescu și cu o **Postfață** de publicistul Răzvan Ioan Boanchiș.

Scrise cu amărăciune sau doar cu un condei critic, energic, tabletele doctorului Pătrașcu nu vor vindeca o societate bolnavă, dar vor rămâne ca un diagnostic pus corect pe trupul și pe sufletul unei lumi ieșite dintr-o dictatură feroce și ajunsă în robia unor mafioți și a unor politicieni venali care sug puternic la țâța țării.

Doctorul Pătrașcu are curajul opiniilor și bucuria cunoașterii unor oameni adevărați care îl vizitează uneori la cabinetul unde își desfășoară activitatea.

Domnia sa vorbește, între altele, de rolul nefast al televiziunilor, fiind „răul cel mai mare cu care ne-am pricopsit după '89”, ele

având rolul de a prosti lumea și de a arunca pe piața vizuală cuvinte și scene subsociale.

„Am umplut țara de biserici, dar prea puțini au un Dumnezeu și parcă trăim într-un imens ospiciu”. Tocmai de aceea, „suntem cu toții îmbarcați pe o corabie a nebulilor”.

În lumea asta lipsită de morală, femeile plătite să aibă grijă de o bătrână, îi fură acesteia mâncarea și o torturează. Doctorul se mărturisește: „M-am săturat de criza mai ales morală, în care-i țara, de corupție, prostie, clientelism și fățarnicie, de atâția demagogi și oportuniști, de lipsa unor proiecte clare pe termen lung, de manipularea mediatică și de prea mulți oameni care prin tot ceea ce fac par picați din lună”.

Medicul este mereu participant la suferințe, îl doare că „exportăm masiv medici”, că aceștia în țară sunt umiliți, blamați și mai puțin apreciați decât fotbalistii, maneliștii și politicienii. Țara-i plină de „aventurieri care nu se tem de nimic”, „tipi insolenți, agresivi, netemători de legi și de Dumnezeu”. Se condamnă în carte „jaful și prăpădul care s-au produs în codrii seculari ai Moldovei și Ardealului”, unde „au rămas dealuri golașe”. Și „nenorocirea continuă”.

Vorbind despre clasa politică, autorul spune că „În majoritatea ei, este alcătuită din indivizi veroși, fără scrupule și vocație,..., cărora lăcomia le întunecă rațiunea, iar grandomania îi descalifică”. În acest timp, poporul este „buimăcit de mizeriile văzute și

auzite”; acesta reprezintă „o imensă masă de manevră, la îndemâna politicianului și miliardarilor de carton care nu-și fac probleme legate de cum va fi țara asta și după dispariția lor naturală”; „Parcă suntem un popor hărăzit să trăiască pe un teritoriu de vis în care și-au dat mâna nebunia, hoția, prostia, penibilul și vocația autodistrugerii”.

Concluzia la care ajunge autorul este că „trăim într-o țară bolnavă” și că „Tranziția lungă către nimic, o clasă politică formată îndeosebi din veleitari și oportuniști, furăciunea generalizată și minciunile gogonate ne-au dus unde suntem astăzi”. La toate acestea ajută jurnaliștii mercenari.

Într-o lume dezorganizată, nu este de mirare că sunt foarte frecvente bolile venerice și că apare ici-acolo câte un bolnav de pelagră.

În lumea asta de șarlatani, de escroci, de hoți, prezentă în carte, doctorul Viorel Pătrașcu vede și puțină lumină: „dincolo de orice calități ale țaranilor noștri, pe care incontestabil mulți dintre ei le au, faptul că nu se tem de moarte le conferă o măreție în fața căreia eu mă plec”.

Dincolo de conținutul critic al cărții, trebuie să constatăm arta portretizării personajelor care, cu sau fără voie, ajung în cabinetul acestui doctor fără arginți, omenos și bun condeier. Putem reține și faptul impresionant că un nonagenar dintr-un sat oarecare ajunge la doctor să-i ceară acestuia una dintre cărțile publicate recent!

Florian Silișteanu

Din cana cu păsări de pridvor de ceas și nucă

foaie verde legănată pune mamă semn la poartă

pune focului scuipat să se stingă de păcat și așează rânduială că vine Domnul și scoală și fă nod de vrabie și din aripi sabie să taie mărunț-mărunț pâine nouă din cuvânt

apoi mamă de-o vrea Domnul scutură distanței pomul

să culeagă cineva și din fericirea mea și să ia cu mâna toată și cu spița de la roată să învârtă ceasului duminicatul prânzului foaie verde legănată dă un cuc ora exactă

iar spre seară de-o fi altul gură lumii - duminicatul

să îl ia și să-l postească altă haină preoțească

îngerii să o măsoare dinspre apă înspre soare

să o pună la uscat la rugat și dezlegat foaie verde legănată doar la mijloc verde toată

foaie verde legănată pune mamă semn la poartă

că vine o apă mare și ne spală pe picioare Lacrima lui Dumnezeu din care - am băut mereu

și degeaba am băut că pe Dânsul l-am durut și degeaba pe la porți am tăcut jucând la cărți

și nimic Doamne n-am vrut de-am luat cheia de la gât

foaie verde legănată lasă-mi Doamne înc-o dată

poarta lumii descuiată

(4 august 2014, Viișoara-Câmpia Turzii-Cluj)

DESPRE FORȚA REVELATOARE A STILULUI...

(urmărire din p. 23)

Urmează analiza unor cuvinte arhaice, formule latine, sintagme întâlnite în vechile cărți sacre. Construcția frazei lui Mihail Diaconescu este bogată în epitete laudative și formule solemne de protocol străvechi, cu repetarea termenului de *sfânt* – toate aceste elemente sugerând „*vremuri departe în trecut*”.

Când acțiunea se petrece într-o istorie mai apropiată, ca în romanul *Sacrificiul* dedicat Marii Uniri, se schimbă și vocabularul, și construcția frazei, și atmosfera evocărilor epice, și aspectele stilistice și repertoriile simbolice, cu grijă puse în text pentru redarea vorbirii pe categorii sociale.

Avem convingerea că Gh. Bulgăr a cunoscut bine opiniile lui Mihai Eminescu despre

„*împărăția cuvintelor*”. Aceste opinii le găsim în amintirile în care Ioan Russu-Șirianu îl evocă pe Mihai Eminescu.

Pentru Eminescu, afirmă Ioan Russu-Șirianu, „*împărăția cuvintelor este cel mai frumos tărâm. Nu poți fi scriitor, și mai cu seamă poet, dacă nu ești prieten de aproape al cuvintelor. Ele au viața lor. Sunt ca niște ființe vii, au chip, au înțeles riguros al lor, au fiecare glas, un timbru. Și o anume întindere. Poetul trebuie să le cunoască foarte bine pe fiecare. Să le iubească, să le poată chema pe nume... Atunci, cuvintele îl vor iubi și ele vor veni la chemarea lui, să-i tâlmăcească limpede, bogat, frumos sunător, gândul și simțământul. Să-i zidească poezia*”.

Colocviile Argeșului

A fi sau a nu fi?

În cartea sa, *The Actor and the targhet* (*Actorul și ținta* – Reguli și instrumente pentru jocul teatral, Editura Unitext, 2006), regizorul britanic Declan Donnellan, reușește să se facă util prin ideile sale nu doar publicului specializat căruia i se adresează, el reușește să surprindă și alte categorii de cititori prin strategiile care plasează cartea în zona de psihologie a *training-ului individual*. El spune, de exemplu, că „adevăratul conflict, motorul existenței noastre cotidiene și implicit catalizatorul creației este făcut din *perechi inconfundabile de posibilități*, nicicum din răspunsuri unice sau din certitudini, deopotrivă *limitative și sabotoare ale libertății interioare*”.

Perechile inconfundabile de posibilități ne duc inevitabil cu gândul la universalul shakespeareian creat de *marea întrebare* (a fi sau a nu fi/ *to be or not to be: that is the question*) și la viața în sine, așa cum este ea, un univers fragil al certitudinii și al incertitudinii simultane. *A fi sau a nu fi* devine expresia aplicată chintesentei, o sintagmă magistrală care transferă totul, subtil, sub semnul tragicului și echivalează omul, ca să folosim cuvintele autorului, cu *umbra unui vis*. Ca și în celebra piesă putem interpreta întrebarea în multe feluri, dar ca un numitor comun al semnificațiilor posibile rămâne ideea că puterea ființei și a neființei sunt profund asemănătoare și perfect egale. Mai mult, puntea sensibilă dintre aceste extreme (a)pare ca o geamandură a tuturor valorilor umane (a fi sau a nu fi: fericit/liber/onest/moral etc), măsura *vie* a lucrurilor, funcția categorică, disjunctivă, care leagă între ele ofertele care se exclud, opuse sau contradictorii. Realizăm puterea uriașă a întrebării pe măsură ce maturitatea (autentică) ne confiscă, conștientizăm interogativitatea ei perpetuă, amenințătoare, caracteristica ei de a crește de la zi la zi, capacitatea de a prolifera în interioritatea noastră până când crește *peste noi*, ne acoperă odată cu trecerea anilor, iar în privința răspunsului căutat devenim tot mai sceptici. Crește peste noi până când devenim noi înșine *întrebarea*, revoltată, unică, răzbuțătoare, până când devenim ușori, un univers sufletesc nereal, *aproape-fictiv*, oameni-semne-de-întrebare-fără-răspuns. Astfel, *perechile de posibilități* devin și ele nenumărate în cugetarea ființei supusă mereu alternativelor. Concret, ontologic, răspunsul/răspunsurile năpădesc opozitiv capacitatea noastră de decizie în fața alegerilor necesare, *marea întrebare* se sparge ca un glob de sticlă în mii de întrebări mici, menite

să (in)depărteze un posibil, inspirat și nobil răspuns *atocuprinzător*. Aplicată individual și adresată experienței particulare, dilema celebră a devenit o întrebare de *self-help*, menită să dea vieții fiecăruia un sens și să asigure o minimă strategie în viitorologia personală. A trăi *sub semnul întrebării* înseamnă a trăi sub tășul introspecției, aceasta este categoric lecția lui Hamlet. Dacă, inițial, cei mai mulți cititori ai marelui Will au considerat că *a fi sau a nu fi* se referă la viață și la moarte, ca atare, o altă interpretare nuanțată a vizat echivocul dintre a fi/sau nu împăcat cu sine, integru/moral, și a trăi *oricum*, fără valori și devenire interioară/spirituală, ceea ce minimalizează posibilitatea de a fi, trimite omenescul în zona derizoriului, suprimând *ființa vie* din interiorul vieții. Dacă îl luăm ca model pe Hamlet, înseamnă să ne întrebăm încotro trebuie (și e bine) să mergem, înainte de a merge/ de a ajunge unde ne poartă *întâmplarea* vieții. În toate mediile sociale sunt oameni interesați (dezinvolt) doar de viața în sine și aproape deloc de ceea ce semnifică ea sau de ceea ce poate ea să ofere.

De multe ori însă întrebarea este mai grea decât răspunsul, pentru că orice întrebare are în ea răspunsul, el fiind *cheia întrebării*, sufletul ei sacru. A trăi cu adevărat înseamnă a trăi cu/prin arta întrebării. În răspunsurile venite/găsite/imaginate, mai devreme sau mai târziu, locuiești ca pe un arhipelag (un arhipelagul *al timpului* – naștere/copilărie/adolescență/familie/profesie/bătrânețe...), într-o mare de incertitudini, o mare a reflexivității. Abia atunci, când începe demersul spiritual individual (*arheologia personală* a lui Jacques Salomé !), redescoperim întrebările de bază, temelia cunoașterii de sine. Se știe din bătrâni că *suntem toți învățați în fața vieții*, iar *întrebarea* este cea care dă sens și farmec existenței, este armă și scut în aventura cunoașterii. *Răspunsurile sunt în tine*, spun înțelepții, iar acest secret complică aventura și crește provocarea. Teologii spun că cei care au șansa să descopere faptul că *marea întrebare* (și neașteptatele ei arborescențe) este de natură *divină*, acelora Adevărul li se va revela în profunzime. *A fi sau a nu fi*, apare ca o alegere a fiecăruia și depinde de modul cum este trăită viața *aceasta*, pentru că moartea trupească poate însemna (doar) un alt început. Extrapolând, ei ne avertizează prin urmare că depinde de noi *cum ne petrecem veșnicia*, fiindcă *aici* fiecare prinde sau pierde șansa de a fi în viață veșnică. Sfinții Părinți ne-au lăsat

o povață cu tâlc: *cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească!*

Arta de a pune întrebări i-a pasionat pe vechii greci, care aveau convingerea că răspunsul esențial (vizând *sensul vieții*) se decide mereu *deasupra omului*, restul întrebărilor fiind un *joc omenesc*, incert și versatil. De-a lungul istoriei și al filozofiei, tot mai multe întrebări problematice au alimentat *marea întrebare*. Mai multe dileme existențiale au apărut în modernitate, când s-a inoculat ideea că *scopul primordial al vieții tale nu este atât ceea ce faci, cât mai ales ce devii*. Altfel spus, printr-un frumos proverb românesc: *numele nu stă degeaba pe om*. Supraviețuitorii nici unei istorii n-au găsit răspunsul exact, complet și unic pe care l-au așteptat și îl așteaptă încă toate filozofile. *Marea întrebare* călătorește prin timp, provoacă încă o dată (și altfel) zona post-modernității, în care *a fi sau a nu fi* pare să-și mute răspunsul în camuflaje stilizate. Omul postmodern, mai degrabă *strivit* de întrebările *exterioare*, a devenit mai puțin preocupat de calitatea sufletului, și mai mult de stilul de viață, multiplicitatea tentațiilor superficiale anulându-i treptat privilegiile oferite de o stare sufletească superioară (posibilă în morala creștină sau laică, în solidaritatea umană). Întrebarea esențială a postmodernismului devine una de conștiință și despre conștiința îndepărtată primejdios de mult de modelele anterioare, cu riscul de a nu-și mai (re)găsi ritmul emoțional necesar trăirii autentice.

Întrebările zilnice au devenit afluenții *întrebării esențiale* al cărei răspuns este de fiecare dată diferit, nesigur, incomplet. Scepticii au încercat să-l simplifice în aserțiunea *ne naștem pentru a muri*, ceea ce întoarce în spirala meditației însăși întrebarea. Pentru contemporani începutul răspunsului poate fi chiar *recunoașterea întrebării*, de vreme ce el *înaintează pieziș*, cum spunea Descartes. În viață, mai bine spus, în viața spirituală, *a fi sau a nu fi* poate depinde de revelarea *sinelui*, de conștiința *trează* sau de iubirea *aproapelui*. Printre tristeți, resentimente, frustrări, drame, călătorim fiecare în felul său spre un răspuns la *marea întrebare*. Buni și răi, credincioși și necredincioși, bogați și săraci, optimiști și pesimiști, generoși și invidioși, laolaltă între realitate și vis, între *a fi și a nu fi*... Chiar dacă răspunsul a fost scris undeva pe o mare de nisip, din viața noastră nu trebuie să lipsească *întrebarea*.

A trăi sub semnul întrebării înseamnă a trăi sub tășul introspecției, aceasta este categoric lecția lui Hamlet.

Cornel Regman..

(urmare din p. 23)

pentru el însuși dureroasă – în păstrătorul și transmițătorul mesajelor «gherlei», corespondentul românesc al Gulagului” (*Profil Ovidiu Cotruș*, în vol. *Dinspre „Cercul literar” spre „optzeciști”*, 1997, pp. 52-53).

De o indiscutabilă valoare documentară, medaliaoanele pe care criticul le realizează unor publicații, *epoci, perioade, etape vitregite*, dezmiint – prin caracterul lor suplu și penetrant – vechile convenții ale acestui gen literar. O evocare demnă de un prozator se dovedește reconstituirea anilor de început ai revistei „Tomis”: „eram de aproape trei ani «cadru» universitar navetist, când un vis mai vechi al tomitanilor tineri și mai vârstnici a devenit proiect, iar peste puțin timp proiectul avea să devină realitate: revista *Tomis*. Nașterea n-a mers ușor, deși a fost asistată de cunoscuți mamoiși literari, fără de care – pe vremea aceea – nu era de conceput ivirea unei reviste în provincie. Un prim făt – să-i zicem «Tomis I» – n-a apucat să vadă lumina zilei. Aceasta se petrecea în 1965. Un an mai târziu apărea «Tomis

II», adică *Tomisul* de azi, având ca redactor-șef pe reputatul înjghebător de reviste Geo Dumitrescu, neconcurat la vremea aceea decât de Ioanichie Olteanu, alt împătimit hoinar, dispus să se implanteze pentru o perioadă de timp în câte un loc pentru a întemeia sau conduce reviste literare” (*Interviu cu mine însumi*, în vol. *Nu numai despre critici*, Editura Cartea Românească, București, 1990, pp. 322-323). Cuprinzătoare, astfel de pasaje construiesc treptat nu numai profilul unui destin revuistic, ci și convulsiile unor importante capitole de istorie literară. Unul dintre ele este și frământata epocă a istoriei culturale românești întinsă pe mai bine de patruzeci de ani: „la cei nouăzeci de ani ai săi, *Viața românească* – scrie criticul în 1996 – se prezintă azi cu suplețea și sprinteneala din tinerețe, de parcă n-ar fi cunoscut ipostaze penibile când se înfățișa fie obeză, diformă, supusă în dușmănie unui regim de îngrijire artificială, fie, dimpotrivă, famelică, expresia vădită a unui regim de post negru, în ambele situații victima fiind ținută sub observație din puncte instalate când mai la vedere, când ascunse

de circumstanță” (*Epoci, perioade, etape* [în volum cu însușirea: *vitregite*], în „*Viața românească*”, nr. 3-4/1996, pp. 8-10, reluat în *Ultime explorări critice*, 2000, p. 184).

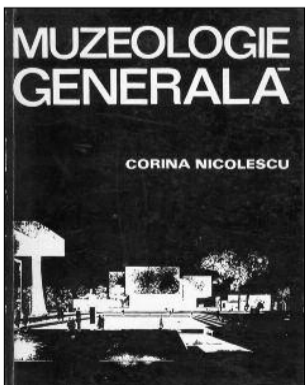
*

Citate în ansamblu, culegerile sale de cronici (scrise în intervale de timp mai mari sau mai mici) construiesc, prin consecvența de opinie și justețea diagnosticului, o viziune unitară asupra celor mai importante cicluri ale literaturii postbelice, de ce nu, o panoramă – istorico-literară – în manieră regmaniană. De cealaltă parte, dibăcia cu care Cornel Regman mănuieste arta cuvântului pictural, forța de evocare și de sugestie, fraza arhitecturală, spontană în reflecție și laborioasă în asocieri, gustul expresiv și fantezia imaginii, fermitatea și eleganța ideii, cultura și vorbele cu skepsis, îi dovedesc nu numai subtilitatea interpretativă și critica de artist, ci și vocația de memorialist și calitățile de portretist.

Mariana Șenilă-Vasiliu

**...dezbătând
tema tradiției
și
arhetipurilor
în ceramica
românească,
mai exactă
vorbind
despre chiup
ca formă
arhaică,
Corina
Nicolescu a
întins pe o
planșetă,
peste actuala
hartă a
României, un
calc privind
repartiția
chiupurilor în
țara noastră.
Dintr-o dată
s-au
configurat
hotarele
bătrânei
Dacii.**

jurnal

16 martie 1977

Se confirmă groaznică mea presimțire. Doamna Corina Nicolescu figurează pe lista dispăruților în cutremur. Am aflat asta din anunțul dat de Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” și Institutul de Istoria Artei publicat azi în „România liberă”.

După înfiorătoarea noapte ce a urmat cutremurului din data de 4 martie, marcată pentru totdeauna de imaginea bibliotecii ce se năruia în fața ochilor mei asemeni unui om rănit de moarte ce se prăbușește, în dimineața următoare, când m-am dezmeticit din șoc, primul gând a fost să contactez telefonic persoanele apropiate. Degeaba am sunat toată ziua și în cele următoare la numărul 90/272892, n-a răspuns nimeni. Veștile despre devastatoarele urmări ale cutremurului erau confuze, un amestec de lucruri reale și știri fanteziste, de adevăruri tragice și umor negru. Televiziunea a informat trunchiat, ocupându-se mai mult de vizitele pe teren ale cuplului Ceaușescu, întors val-vârtej în Capitală la aflarea teribilei vești - Ceaușeștii se aflau într-un periplu în cinci țări africane, Mauritania, Senegal, Coasta de Fildeș, Ghana și Nigeria, iar la înapoierea în țară ar fi trebuit să se oprească la Palma de Mallorca, unde, zice-se, ar fi urmat să se întâlnească cu suveranii spanioli, Juan Carlos și regina Sofia. N-au apucat să viziteze decât Lagos, capitala Nigeriei, și încă nu mai știu ce oraș nigerian, că a doua zi dimineața au și aterizat la Otopeni. Cuplul prezidențial a pornit de îndată să cutreiere locurile lovite de dezastru, dând „indicații prețioase”. Printre locurile vizitate de ei era și noul cartier Pantelimon-Colentina, unde locuia Corina Nicolescu, de a cărei soartă eram îngrijorată. Anunțul oficial că dezastrul nu-l afectase, m-a liniștit întrucâtva, zicându-mi că a plecat la fiica sa, unde a rămas până se liniștesc lucrurile.

Corina Nicolescu a pierit în timpul prăbușirii blocului Casata, unde se duse în vizită la familia Papadima. Trupurile celorlalți au fost găsite, dar de al său - nici urmă. Rămășițele pământeste, mi s-a spus, se amestecaseră cu molozul cărat cu camioanele în afara Bucureștilor, în noua groapă de la Străulești, creată după cutremur tocmai în scopul depozitării dărâmurilor. Singură geanta de mână, găsită printre ruinele blocului Casata, atesta prezența ei acolo la acea dată și oră fatidică. Câteva zile mai târziu, s-a prezentat la CEC o femeie cu carnetul de depuneri și buletinul decedatei, încercând să-i golească contul. Când a văzut cu câtă atenție verifica funcționara actele, escroaca a rupt-o la fugă. Tragediei destinului Corinei Nicolescu i s-a adăugat și hidoșenia comportamentului omenesc, insensibil și lacom de bani. Așa a dispărut unul dintre cei mai buni medievaliști români. Uitarea a făcut restul.

Elevă a lui I.D. Ștefănescu, unul dintre cei mai buni cunosători ai artei medievale din România, autorul volumului „Iconografia artei bizantine și picturii feudale românești”, Corina Nicolescu a călcat pe urmele mentorului său. Volumele „Istoria costumului de curte în Țările Române”, „Moștenirea artei bizantine în România”, „Icoane vechi românești” (în colaborare cu Paul Petrescu), „Ceramica tradițională”, monografia „Sucevița” se înscriu pe linia deschisă de I.D. Ștefănescu. „Muzeologia generală”, absolut necesară oricărui muzeograf de la noi, este rodul experienței sale de cercetător la Muzeul de Artă al R.S.R. între 1949 și 1970. Toate aceste volume rămân scrieri de referință pentru vechea artă românească pe care niciun cercetător al acestui domeniu nu le poate ignora sau ocoli. Vor mai fi existând și alte cărți ale sale, dar și ale altora, de care n-am cunoștință, însă la data întâlnirii noastre acestea se aflau în biblioteca mea.

Deși cu Corina Nicolescu m-am văzut o singură dată și păstrez de la ea doar o scrisoare, deși relația noastră, pe care ea a numit-o prietenie (!), a fost extrem de scurtă, efectul său asupra educației mele artistice a fost benefic, mai cu seamă că la ora respectivă eram profund preocupată de arta noastră veche, încercând să recuperez carențele unei istorii a artei românești mătrășite în facultate.

Cunoștință cu ea am făcut într-un mod destul de banal. În primăvara lui 1976 eram la București, la niște cursuri de pregătire pentru

Destine (II)

gradul didactic II în învățământ, cursuri anoste care mă plictiseau de moarte, dar pe care eram obligată să le urmez de voiam să-mi dau examenul. Cele mai agasante erau cele de pedagogie și mai cu seamă cele de socialism științific. Am o minte elastică, datorită căreia pot învăța orice, însă la socialism nu reușeam să rețin, cu toată cazna, absolut nimic. Când am susținut examenele în vară, după ce am trecut cu brio de istoria artei și de specialitate, după ce „trecut bine, câine apă” la pedagogie, am refuzat să mă mai prezint la socialism. Hotărât să nu mă lase să-mi fac de cap, specialitatea casei, cum se zice, soțul meu a găsit soluția: m-a încuiat în camera de hotel, ca să fie sigur că nu dau bir cu fugiții, și a venit doar la ora când trebuia să mă prezint la comisie.

Exasperată de cursurile de pregătire la socialism, dezgustată de infatuarea de care abuzau unele cadre universitare de la institutul de artă bucureștean pentru a-și ascunde mediocritatea, eram într-o totală stare de lehamite. Atunci a apărut în sala de curs o femeie mărunțică, aproape comună ca înfățișare. Ne-a vorbit despre tradiție în arta românească, făcând în același timp proiecții. La un moment dat proiectorul s-a blocat. Văzând-o că nu se descurcă, m-am ridicat de la locul meu oferindu-mă să o ajut. Învătasem să proiectez cu fel de fel de aparate de care mă servisem în timpul conferințelor de artă pe care le țineam de ani de zile în cadrul Universității Populare, la Clubul Tehnic (odioasă denumire!) al Tineretului și chiar la Liceul de Arte din Pitești. Profitând de ocazie, am întrebă-o de nume. Când mi-a spus că se numește Corina Nicolescu, am sărit ca arșă în picioare: „Doamnă, dacă aș fi fost bărbat v-aș fi sărutat mâna, dar așa nu pot decât să vă spun că v-am citit cărțile și că vă prețuiesc în cel mai înalt grad pentru ceea ce faceți”. După plecarea cursanților, s-a legat între noi sămânță de vorbă pe tema prezentată. Urmare a cine știe ce concluzii trase de domnia sa în ce mă privea, m-a invitat pe loc la ea acasă, unde am petrecut mai bine de trei ceasuri discutând pe varii teme legate de arta românească, de la conservarea ei la distrugerile nășăbuite la care asistam neputincioși, de la laude aduse celor care se luptau să mai salveze câte ceva la pierderile la care o condamna ignoranța, obediența politică și prostia cu diplomă universitară. Dar mai cu seamă am discutat despre artă în sine. Îmi amintesc că la un moment dat, dezbătând tema tradiției și arhetipurilor în ceramica românească, mai exactă vorbind despre chiup ca formă arhaică, Corina Nicolescu a întins pe o planșetă, peste actuala hartă a României, un calc privind repartiția chiupurilor în țara noastră. Dintr-o dată s-au configurat hotarele bătrânei Dacii. Discutând despre conservare și restaurare, mi s-a plăns de incompetența echipei de restauratori de la Muzeul de Artă al României. La plecare, mi-a oferit cadou „Muzeologia generală”, ultima ei lucrare, apărută în 1975. Din datarea dedicației știu data exactă la care ne-am cunoscut: 11 aprilie 1976.

Ulterior am păstrat o relație mai mult telefonică. La un moment dat m-a rugat, dacă era posibil, să-i fac rost, dacă mai găsesc prin librării de câteva exemplare din volumul său „Ceramica tradițională”, de care avea nevoie în schimburi de sale cu specialiștii din străinătate. I-am găsit două exemplare pe care i le-am dus la București, în vară, când am susținut nenorocitele alea de examene. Din cauza programului încălcat nu ne-am mai putut întâlni, așa că i le-am lăsat la recepția hotelului. O vreme s-a aștenut între noi tăcerea, ea fiind plecată, apoi având necazuri cu telefonul. Pe la sfârșitul lui noiembrie sau începutul lui decembrie i-am scris că aș fi încântată dacă ar accepta să țină una-două conferințe la Universitatea Populară din Pitești. În 15 decembrie am primit răspunsul său și, de fapt, ultimul ei semn de viață. Dacă atunci când i-am primit scrisoarea am citit-o cu detașare, recitind-o, după data de 4 martie 1977, m-am înfiorat: își presimțise sfârșitul! Pentru autenticitatea spuselor mele redau textul scrisorii.

București, 15.XII.1976

Dragă Mariana

Rândurile tale mi-au făcut o nespuse bucurie, regretând însă că, din pricina treburilor care mă depășesc acum, nu mă pot cât de puțin bucura de prietenia ta caldă, de care am nevoie, venind pentru scurtă vreme la Pitești.

De la întoarcerea mea din Grecia (21 septembrie) am fost plecată doar câteva zile la Iași, în Noiembrie, când și telefonul a fost stricat lungă vreme. În rest, în zilele când nu am cursuri sunt până noaptea târziu la masa de lucru, pentru a face față obligațiilor editoriale, cu termene încurcate de alții, uneori voit, alteori inconștient, peste care vin alte cereri neprevăzute.

De când aveam optsprezece ani am tot băgat la sac, în cap și în suflet, tot felul de lucruri în domeniul artei și culturii noastre, încât sunt ca un fel de cămilă cu două cocoșe, consumându-și rezervele pe drumuri lungi, pline de dificultăți. O parte din drum l-am străbătut, dar a doua parte nu știu cât mai poate fi de lungă și mai ales de grea, de aceea doresc să consum ceva mai repede și restul de provizii, așternând pe hârtie pentru tipar tot ce socotesc că aduce ceva nou sau poate folosi altora în viitor. Detest lucrările postume și mai ales mă îngrozește ideea că, după moarte, oameni binevoitori sau chiar răuvoitori pot să-și îngăduie impietatea de a încerca să-ți scoțoască în creier și în suflet. (...)

Regret foarte mult că nu pot veni în luna ianuarie la Pitești, pentru că am foarte mult de lucru, pregătind pentru predare la Editura Academiei primul volum din catalogul broderiilor vechi românești și un studiu care va apărea în străinătate. În luna ianuarie m-am angajat, fără voia mea, la Brașov, cu o conferință pentru deschiderea unui ciclu organizat acolo de mine, legat de cultura orientală. Sper să pot veni la Pitești în februarie, dorind să nu te încurc în programul pe care l-ai făcut în cadrul Universității Populare. Te rog mult până atunci însă să mă suni la noul meu telefon, schimbat de câteva zile, 27 88 92 sau când vii la București să-mi faci o vizită (poți sta chiar la mine), pentru a discuta interesul local și al publicului despre care îmi vorbești. Trebuie să discutăm neapărat împreună tematica acestor conferințe, eu fiind obligată s-o adaptez și materialului ilustrativ de bună calitate de care dispun. Fără să fiu o mare amatoare de a mă prezenta în public, atunci când o fac socotesc că trebuie s-o fac din toată inima și cu tot interesul. (...) Te îmbrățișez cu toată prietenia, Corina”. (...)

Lăsând deoparte zguduitorul caracter premonitoriu al propriului destin - „O parte din drum l-am străbătut, dar a doua parte nu știu cât poate fi de lungă și mai ales de grea” -, scrisoarea dezvăluie adevărata fire și mai cu seamă caracterul integru și generos, temeinicia profesională și tăria sufletească a mării doamne a spiritului care a fost Corina Nicolescu. Invidia și rachiuna profesională, care n-au ocolit-o nici pe ea, dar care nu ocolesc niciun intelectual de rasă - ea vorbește în scrisoare de „oameni binevoitori sau chiar răuvoitori” și de „termene (editoriale - n.n.) încurcate de alții uneori voit, alteori inconștient” -, n-au determinat-o să abdice pentru că, afirmă ea, „O muncă cinstită, făcută din suflet cu drag și devotament își găsește întotdeauna rostul ei adevărat, chiar dacă alții vor s-o zădărnicească”. Pălmașă a istoriei artei medievale românești, a făcut din ea țelul suprem al existenței sale, iar lucrul ăsta răzbate printre rândurile scrisorii, din programul încărcat care nu-i lăsa răgaz de odihnă.

Dincolo de impresionantul caracter premonitoriu al acestei scrisori, dincolo de durerea pe care dispartiția Corinei Nicolescu a lăsat-o în sufletul meu, stăruie marea amărăciune de a fi pierdut o prietenie și un interlocutor pe măsura dorințelor mele, de la care aș fi avut multe de învățat.

În viață avem parte de destule întâlniri și intersecții de drumuri, însă arare sunt cele astrale, cum numea Ștefan Zweig întâlnirile care ne modelează în bine, care ne arată drumul de urmat, cele care ne încarcă spiritual. Dacă ele sunt scurte sau lungi, chiar nu are nicio importanță, important e doar ce seamănă ele în tine, dâra pe care o lasă în mintea și-n inima ta, lumina cu care te împărtășesc. Cât de orgolioși am fi, trebuie să recunoaștem că nu suntem propriul nostru produs spiritual și intelectual decât în parte, că datorăm imens celor lângă care am stat și ne-au fost exemple, de la care am învățat. Aceia sunt mentorii noștri, ei și creațiile lor. Pe eforturile lor, pe truda lor, pe exemplul lor se zidește o cultură. O astfel de personalitate a fost Corina Nicolescu. Dincolo de tragicul ei

destin, ea continuă să-mi amintească de calitatea de a fi om. Încă și mai mult, de ce înseamnă să fii vas ales.

30 martie 1989

Întâlnire cu Barbu Brezianu acasă la Radu Ionescu. Prima. Radu îmi spusese de ceva vreme că Barbu Brezianu dorește să mă cunoască, însă am crezut că glumește pe seama obsesiei mele pentru sculptura lui Brâncuși, că-și râde de mine. Tonul cu care îmi vorbea nu era cel ironic pe care l-i cunoașteam, ba chiar foarte serios. „Bine, Radule, dar de unde și până unde știe Barbu Brezianu de existența mea?” „Ți-a citit un articol și l-a interesat ce scriai”. „Care articol?” „Ai scris o mie de articole, de unde să știu eu pe care l-a citit?” Îmi storcean creierii încercând să-mi dau seama ce anume îl făcuse pe renumitul brâncușolog să acorde atenție modestelor mele încercări interpretative în materie de sculptură modernă, în mod special a lui Brâncuși. Publicasem câte ceva în „Argeș”, însă conducerea revistei s-a plictisit repede de ele: „Ce tot Brâncuși, tot Brâncuși! Altfel!” Șansa mea a fost redactorul-șef al revistei „Ateneu”, George Genoiu, căruia i-am trimis două articole. Neprimind un răspuns după întâia trimitere, la a doua am fost fermă: pot trimite și altele, dar în caz că nu mi se răspunde înțeleg să încredințez respectivele articole altei reviste. Prompt, am primit un telefon prin care mi s-a solicitat să expediez lunar câte un articol pentru „Ateneu”, unde mi s-a acordat o rubrică permanentă intitulată „Brâncușiana”. Din păcate, revista „Argeș” este considerată o revistă fără circulație. Cerând-o la un chioșc de distribuție a presei din București, vânzătoarea, după ce s-a uitat ciudat la mine, mi-a spus că nu primesc așa ceva spre difuzare pentru că nu este solicitată și nu se cumpără. (...)

Mai bine stau lucrurile cu revista „Ateneu” în care m-a descoperit Barbu Brezianu. În primul rând, așa cum mi-a mărturisit George Genoiu, ca să poată publica și altceva decât dorește Partidul, el mănâncă deliberat „rahatul” pe pagina întâia putând astfel să-și îngăduie să publice în interior și articole mai puțin ortodoxe, mai cu seamă din literatura „străină”, a se citi occidentală. De cum apărea „Ateneu”, dispărea iute de la chioșcuri tocmai datorită acestei deschideri europene despre care îmi vorbea același George Genoiu. De-a dreptul schizoidă această dedublare a redactorului-șef de la „Ateneu”, dar care nu așa trăia mai toată lumea? Pe Barbu Brezianu îl știam și îl prețuiam în cel mai înalt grad pentru ce publicase relativ la opera brâncușiană în revistele „Arta”, „Manuscriptum”, „Secolul XX”, dar în mod deosebit pentru volumul „Opera lui Brâncuși în România”. Barbu Brezianu este pentru mine autoritatea supremă în materie de sculptură brâncușiană, un cercetător bine documentat și fin interpret al acesteia. Cu vreo trei ani în urmă, într-o dispută particulară pe marginea sculpturii „Cumintenia pământului” cu Dan Grigorescu, care ținuse o conferință la Universitatea Populară din Pitești, argumentul decisiv invocat de mine în sprijinul corectei localizări în timp și spațiu a lucrării a fost specificarea lui Barbu Brezianu cum că piatra în care a fost cioplită este un calcar crinoidal provenind din catacombele Parisului. Dan Grigorescu m-a ațintit cu privirea lui exoftalmică, după care a schimbat subiectul. Prea cantitativ în materie de scris și publicat, era inevitabil ca Dan Grigorescu să mai și greșească, iar asta s-a întâmplat de mai multe ori, însă era dificil și neplăcut pentru el să recunoască acest lucru.

Îl prețuiam imens pe Barbu Brezianu, însă ideea că el ar dori să mă cunoască pe mine, o neștiută și prea modestă provincială preocupată de sculptura lui Brâncuși, mi s-a părut improbabilă. După ce am depășit ideea că aș fi subiectul unei glume prietenești, am picat în cealaltă latură, acuzându-l pe Radu că l-ar fi bătut la cap pe acesta cum că aș dori eu să-l cunosc, făcându-mi astfel, pe ascuns, un serviciu amical. Radu a negat vehement acest lucru. Când l-am întâlnit pe Barbu Brezianu, în capul meu era un haos de suspiciuni și presupuneri pe care mi le-a spulberat într-o clipă cu prezența sa delicată și total lipsită de infatuare și prin specificarea că dorea să mă cunoască pentru că eu îl interpretez pe Brâncuși „altcum” decât ceilalți exegeți.

Barbu Brezianu a venit pe la ora 18, cu un pachet de prăjituri în mână și două buchete de viole pentru mine. S-a scuzat că nu ne-am putut vedea la el, casa fiindu-i cotropită de cărțile

împrăștiate de soția sa, criticul de artă Irina Fortunescu, care lucra la bibliografia unui volum ce urma să fie publicat în Editura „Meridiane”. Să tot fi stat la taclale vreo două-trei ceasuri pe varii teme din care cele brâncușiene prevalau. Inevitabil, s-a ajuns și la spinoasa problemă a celor petrecute cu moștenirea Brâncuși, a mult discutatului refuz al statului român de a o accepta, pe baza unor argumente răuvoitoare, așa cum era opinia de rea-credință a lui George Oprescu (care considera sculptura lui decadentă), ori a nu mai știu cărui culturnic din anii 1950, care declarase că fie și numai cheltuielile de transport al operelor brâncușiene de la Paris la București depășea valoarea acestora. Indicatorul dereglat arăta în toate direcțiile, de nu se mai putea ști ce este adevăr și ce e zvonistică în chestiunea asta, atât de multe erau aproximațiile. Ca orice discuție pe tema asta nebuloasă, și cea purtată de noi trei a rămas în coadă de pește. Oh!”, de-am fi avut noi posibilitatea să facem o anchetă și să dăm de urma celor vinovați... În condițiile actuale, cine ne-ar îngădui nouă așa ceva? A încercat s-o facă însuși Popescu Dumnezeu, însă, cât e el de Dumnezeu, tot n-a reușit să descurce ițele. Cum oare, am izbuti să facem asta noi, lipsiți și de putere și de mijloacele necesare unei astfel de investigații?

2 mai 1989

A venit în vizită la Pitești, pentru trei zile, Radu Ionescu. Oficiile de gazdă le-am împărțit cu Puiu Anceanu, eu cu robota, Puiu cu spațiul și cu aprovizionarea cu alimentele de care, în calitate de muritor de rând, eu nu pot face rost, însă el ca medic mai dispune.

Cu toate obligațiile de bună gazdă, am reușit să ne și plimbăm prin Trivale și să stăm la taclale. Radu, întotdeauna bine informat, aduce puzderie de noutăți. Nu știu cum s-a răsucit discuția privindu-l pe Barbu Brezianu de am ajuns la chestiunea celor peste doi ani de detenție petrecuți de el la Canal. Ce putuse fi atât de grav încât să atragă o astfel de condamnare? Ceea ce mi-a povestit Radu mi s-a părut aiuritor, mai cu seamă că era legat de nume grele precum dirijorul George/Gogu Georgescu și de Mihail Sadoveanu.

Ce se întâmplase? Considerat colaboraționist pentru că dirijase o serie de concerte în Germania nazistă și chiar fusese decorat cu nu mai știu ce distincție a celui de-al Treilea Reich, prin 1947, dacă am reținut corect, Gogu Georgescu a fost suspendat din funcția de director al Filarmonicii române. Prea mari iluzii în ce privea viitorul său, dirijorul nu-și făcea, însă încerca să-și salveze bunurile, printre care și o moșioară din preajma Bucureștilor. Disperat, a apelat la Mihail Sadoveanu rugându-l să preia formal, în proprietate, ferma cu uzfruct cu tot. De specificat că până la acea dată încă nu se făcuseră nici naționalizarea și nici colectivizarea. Apelul făcut la Sadoveanu spera să-l salveze pe dirijor, mai cu seamă că scriitorul era la vremea respectivă președintele Marii Adunări Naționale (1947-1949). Sadoveanu nu s-a încurcat în chestiuni morale și și-a pus oamenii să vândă la piață ceea ce se producea la fermă. Prinși la un control, în loc să spună că produsele ilegale proveneau de la ferma lui Sadoveanu – cine ar fi îndrăznit să se atingă de el -, ei au declarat că erau ale lui Gogu Georgescu. De fapt, Sadoveanu nu s-a împiedicat niciodată de astfel de chestiuni, a fost un oportunist și un arivist, iar lăcomia sa nu avea margini. Nici n-apucaseră sovieticii să se instaleze bine la București că, în 1945, el a și văzut că „Lumina vine de la Răsărit”. Odioasa scriere i-a servit drept trambulină în ascensiunea politică. Romanul „Mitrea Cocor”, publicat de el în 1949, i-a consolidat și mai mult poziția în regimul comunist.

În fervoarea retoricii avocațești, Barbu Brezianu n-a băgat de seamă când a comis gafa care avea să-l coste darea afară din magistratură și condamnarea la peste doi ani de muncă forțată la Canal. „Îl vedeți pe acest om (Gogu Georgescu - n.n.) pretându-se la așa ceva?”, a întrebat el, referindu-se la comerțul ilegal cu produse agricole. Prin recul, se înțelegea că Mihail Sadoveanu ar fi fost și chiar era capabil de astfel de lucruri. Gogu Georgescu a fost achitat, însă Barbu Brezianu a fost dat afară din magistratură și expedit în câmpul muncii, în calitate de contabil la o fabrică de sârmă. După care, sub pretextul atitudinii dușmănoase față de noul regim, i s-a intentat un proces soldat cu altă trimitere în câmpul muncii, forțate de astă dată,

la sinistrul Canal, unde a fost obligat să construiască comunismul dând la târnăcop și lopată. Vechiul proverb românesc după care atunci când doi se bat al treilea câștigă se sovietizase între timp: când doi se bat, al treilea făcea pușcărie.

N-am apucat să aflăm de la Radu cum s-a terminat tărașenia în care erau implicați George Georgescu și Mihail Sadoveanu, știu doar că după un timp s-a revenit asupra deciziei prin care dirijorul fusese îndepărtat de la conducerea Filarmonicii de stat restituindu-i-se funcția de

Un cititor al „Argeșului” Brâncuși
al Doamnei Ianașcu Simona Teodorescu
-aduce omagiile sale pentru curajul și bunul gust
al doamnei sale și urmează de stăruie și în
acest drum cu multe hărtoape.
Cu efectul unei luni
Barbu Brezianu

29
II
1989

director. Cât despre Sadoveanu, acestuia i-a mers bine până la capăt. Și de cumva s-ar fi schimbat din nou regimul politic, el ar fi căzut tot în picioare. Oalele sparte le-a plătit, complet nevinovat, Barbu Brezianu. Însă și lui destinul îi rezerva o imensă surpriză. După eliberarea din cumplita detenție de la Canal, rămas pe drumuri și fără niciun venit, în 1953, la intervenția stăruitoare a pictorului Jean Steriadi, bun prieten cu tatăl lui, pe lângă academicianul George Oprescu, alt protejat al regimului, a fost încadrat cercetător cu jumătate de normă la Institutul de Istoria Artei de pe lângă Academia Română. A fost imensa șansă pentru el de a deveni ceea ce este astăzi, întâiul și cel mai bun brâncușolog român. Proverbul conform căruia în tot răul e și un bine și-a dovedit în cazul său deplina valabilitate. Mă înfior gândindu-mă ce s-ar fi întâmplat cu Barbu Brezianu rămas în magistratură după 1949. Onest cum era, ar fi fost nevoit să se lupte cu sistemul judiciar comunist profund viciat, cu o legislație strâmbă, pervertită și aservită politico-ideologic, ar fi pledat pentru cauze dinaintea pierdute. Cu toată duritatea și reaua-credință a condamnării sale, regimul dejist i-a făcut cel mai mare serviciu: poți deplânge anii de suferință prin care a trecut, însă nu poți să nu remarci binele ce a urmat, care l-a împins, fără voia sa, în prim-planul criticii naționale și internaționale ca specialist în materie de artă brâncușiană.

Oprescu, se știe, era alergic la arta modernă, în mod special la sculptura lui Brâncuși. Cu toate acestea, pe la sfârșitul anilor 1950 și începutul deceniului următor, printre temele de studiu ale Institutului de Istoria Artei a fost inclusă, nu se știe cum, și sculptura brâncușiană. Cum toți ceilalți cercetători s-au ferit să preia tema în lucru, ea i-a revenit lui Barbu Brezianu. Habar n-am cât de interesat de această problemă a fost acesta anterior, însă din acel moment și până la sfârșitul vieții i-a devenit preocupare majoră și scop al existenței sale. În pictura medievală occidentală, norocul este înfățișat călare pe o singură roată; o învățtură greșită te poate azvârli într-o prăpastie, o alta poate schimba răul într-un destin fericit. Barbu Brezianu a avut parte și de una și de cealaltă, însă voința și tăria lui suflătească au împins instabila roată pe un făgaș care nu i-a mai îngăduit să se învârtă bezmetic. Făgașul s-a numit Brâncuși.

P.S. În volumul memorial „Amintiri dintr-un secol” (Ed. Muzicală/2001), Tutu George Georgescu, soția dirijorului, a relatat episodul pe care îl aflasem din gura lui Radu Ionescu, verișorul ei. O face trunchiat și numai din punctul ei de vedere, ignorând complet soarta ulterioară a lui Barbu Brezianu și omițând fraza care i-a atras acestuia condamnarea.

În ce privește discuția din 30 martie 1989, dintre mine, Barbu Brezianu și Radu Ionescu cu privire la moștenirea Brâncuși, exact la un an, în martie 1990, am deschis ancheta jurnalistică cu un interviu pe care i l-am luat fostului ministru de Externe și fost președinte al Uniunii Scriitorilor din România, George Macovescu. Rezultatele anchetei au fost publicate în revista „Argeș” în numerele din iunie-septembrie 2007.

**Nu știu cum
s-a răsucit
discuția
privindu-l pe
Barbu
Brezianu de
am ajuns la
chestiunea
celor peste
doi ani de
detenție
petrecuți de el
la Canal. Ce
putuse fi atât
de grav încât
să atragă o
astfel de
condamnare?**

Exilul unui aviator român, consemnat în arhivele Securității. Comandor Ion Profir

Arhivele fostei Securități oferă câteodată revelații. Fascinat de memoriile de război ale celui considerat cel mai bun pilot de bombardament în anii celui de-al doilea război mondial, comandorul Ion Profir, memorii citite și recitate de multe ori, am avut șansa de a decoperi informații referitoare la cei mai amari ani din viața sa, ultimii. După încheierea războiului, la care participase în campaniile Basarabia-Odesa și Stalingrad, cu rezultate strălucite, este scos din cadrele active ale armatei și se angajează în aviația civilă, la Băneasa (București). De aici pe 25 octombrie 1947, reușește o evaziune aeriană spectaculoasă din România deja comunistă, cu un mic avion Junkers 34, construit pentru a lua la bord 3 - 4 persoane. Profir a luat cu sine alți 10 pasageri, printre care și pe comandorul de aviație Mihai Opran, aterizând în Turcia. Dosarul, aflat în arhiva CNSAS (fond SIE, dosar 111) oferă date prețioase despre perioada 1947 și 1965. Rămâne în Turcia până în vara

la Vaslui, tatăl de 76 de ani care critica regimul, frații, surorile și cumnații, dintre care unul, plutonier activ de grăniceri, a făcut obiectul unei atenții stăruitoare a organelor de represiune. De asemenea, în stil securist, metodic, prietenii și colaboratorii comandoului, începând cu colegii de școală și terminând cu camarazii alături de care participase la război, au făcut obiectul unor informări și analize detaliate. Securitatea căuta pe cineva, în rândul celor apropiați, care să poată fi folosit ca informator pe lângă Profir.

O problemă neobișnuită o reprezintă demersurile repetate, făcute de comandor, dar nefinalizate niciodată, de a se repatria, obosit și dezamăgit de viața pe care o trăia ca exilat la Paris - lipsuri materiale, nesiguranță, marginalizare. Astfel, conform dosarului de Securitate, sunt consemnate nu mai puțin de patru vizite ale sale la Legația RPR de la Paris, la intervale mari de timp: 14 aprilie 1955, 6 mai 1957, 7 decembrie 1961 și 9 mai 1963. A primit viza de repatriere, fără a continua însă demersurile. Securitatea considera că poate fi vorba de provocări, sau de încercarea de a studia interiorul Legației.

În legătură cu ultima parte a exilului lui Profir și cu o situație în care, ajuns la exasperare, a apelat la soluția ultimă de a amenința public cu sinuciderea, Neagu Djuvara îmi relatează într-o scrisoare personală:

„Închipuiește-ți că l-am cunoscut la Paris pe Profir, care în ambianța pariziană de indiferență față de nenorocirea țării noastre, convins că nimeni nu se va mai interesa de isprăvile lui eroice pe frontul de Est, ajunsese într-o stare vecină cu demența. Odată s-a urcat pe un acoperiș în plin centru al Parisului, și amenința să se arunce în gol dacă nu i se împlinesc nu mai știu ce dorință. Era venită în fața clădirii o întreagă patrulă de pompieri. Au trebuit ore de negocieri cu el, din partea șefului de atunci al Fundației Carol în exil. Jale !”

În memoriile sale, *Amintiri din pribegie*, Neagu Djuvara consemnează același episod, cu mai multe detalii:

„Proporția „cazurilor sociale” era, firește, mult mai mare în rândul refugiaților decât în sânul populației locale - lucrul însă îmi era confirmat de asistentele sociale franceze, cazuri sociale, cazuri psihice, depresii nervoase grave, cazuri de demență, sinucideri (...). Am mai pomenit în treacăt de militarii noștri. Erau „clienții” cei mai dificili, și unii dintre ei, la gradele cele mai înalte, erau chiar cazuri disperate. Cum să le găsești un loc în economia unei țări străine ? Cazul cel mai patetic de care țin minte e cel al comandoului Profir, as al aviației noastre de bombardament, ofițerul cu cele mai multe ieșiri la inamic, mai cu seamă în timpul încercării Stalingradului, când avusese nenumărate misiuni în spatele liniilor

germano-române. Avea la el un caiet voluminos, în care consemnase isprăvile cu adevărat extraordinare pe care le făcuse în războiul de la Răsărit. Cine ar fi tradus și publicat așa ceva în Occident în anii 1950 ? Frustrat, revoltat împotriva unei sorți atât de vitrege, care-l condamna la șomaj perpetuu, și scârbit de totala indiferență a celorlalți față de trecutul său eroic, omul începuse să bea peste măsură (...).

Pe la sfârșitul deceniului '50, pe când eram secretar general al Fundației „Carol”, ziarele pariziene de seară și buletinele de radio relatau printre informații un fapt divers cu suspans: un fost ofițer din armata română se afla pe acoperișul unui imobil de șase etaje din centrul Parisului și amenința să se arunce în gol dacă revendicările lui nu erau satisfăcute imediat. Bineînțeles, în jurul blocului, mai multe mașini de pompieri, poliție, ziaristi, grămezi de trecători curioși. Nu știu prin ce fericită întâmplare nu mă aflai eu chemat la piciorul scării de pompieri, ci profesorul Virgil Veniamin, pe atunci președintele în exercițiu al Fundației. După ceasurile de penibile negocieri prin portavoce, nefericitul comandor Profir - căci de el era vorba - era adus să se predea poliției și era internat într-un spital ! N-am mai auzit de el de atunci”.

Încercând să aflu mai multe, am insistat, revenind cu o scrisoare către profesorul Djuvara, unde redactasem un adevărat chestionar, sperând că poate își amintește mai multe despre Profir la Paris, poate îl cunoscuse personal, poate își amintea ceva legat de împrejurările și data morții acestuia. Din păcate, alte detalii nu mai ținea minte.

Totuși, acest episod trebuie să se va fi petrecut după februarie 1965, și nu la sfârșitul anilor '50 cum precizează Neagu Djuvara, altfel cred că s-ar fi regăsit o relatare a sa în dosarul de Securitate. Ori nu se găsește nimic de acest fel, și nici vreo mențiune despre o eventuală internare a lui Profir într-un spital francez.

Detaliile despre ultimii ani ai exilului eroului nostru, ca și data exactă a decesului său și locul unde este înmormântat (la Paris probabil), rămân deocamdată necunoscute.

Bibliografie

Arhiva CNSAS, Fond SIE;

Arhivă personală Daniel Focșa.

Neagu Djuvara, *Amintiri din pribegie (1948 - 1990)*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Humanitas, 2008;

Ion Profir, *Singur pe cerul Stalingradului*, București, Editura Modelism, 1996.

Daniel Focșa, *Aviatori de altădată*, Iași, Institutul European, 2012.

Idem, *O carte mare. Ion Profir, Singur pe cerul Stalingradului, Editura Modelism, București, 1996*, în „Observatorul militar”, an XX, nr. 4 (1037), 27 ianuarie - 2 februarie 2010, p. 18;

Idem, *Gânduri despre o carte fără egal: Ion Profir, Singur pe cerul Stalingradului*, în „Revista 13”, 5 mai 2014.

Observatorul Eugen Teodoru și comandorul Ion Profir, fotografie din timpul războiului. (Sursă foto: SMP - Serviciul Militar de Propagandă)

sau toamna anului 1949, mai întâi internat în lagăr circa un an. De aici pleacă în Italia, și după o scurtă ședere sosește în Franța, unde îl găsim deja în decembrie 1949, invitat în Ajunul Crăciunului la generalul Petrescu, împreună cu ceilalți ofițeri români aflați în exil la Paris. Se implică în funcționarea unui serviciu de informații sui-generis condus de comandorul Opran, al militarilor români în exil, fiind trimis de către acesta în Germania și Austria pentru a lua legătura cu alți membri ai exilului. Din dosar aflăm că la începutul șederii sale în Franța lucra în construcții, ca zidar, la un moment dat se îmbolnăvește de tuberculoză, fără îndoială din cauza vieții grele pe care o ducea. Fiind un excelent pilot, putea fi utilizat în caz de război (era epoca în care lumea încă se gândea că americanii vor interveni pentru eliberarea estului Europei de sub tutela sovietică), sau în cazul unor parașutări deasupra teritoriului românesc.

În acest timp, în România comunistă, Securitatea îi urmărea întreaga familie lăsată

Concursul Național de Creație a piesei de teatru într-un act ” Mihail Sorbul “, ediția a VIII-a, 8 - 9 noiembrie 2014

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani, în colaborare cu Primăria Săveni, organizează, în perioada 7 - 9 noiembrie 2014, cea de a VIII-a ediție a Concursului Național de Creație a Piesei de Teatru într-un act “ Mihail Sorbul ”.

La concurs pot participa dramaturgi români contemporani, membri sau nu ai uniunilor de creație, fără limită de vârstă, cu o piesă de teatru într-un act, care să nu depășească maximum 20 pagini listate la corp 12, la 2

rânduri.

Organizatorii nu impun concurenților nici o tematică.

Lucrările dactilografiate sau listate (însoțite și de un CD cu textul piesei) vor fi trimise în 3 (trei) exemplare, semnate cu un motto, același motto fiind menționat și pe un plic închis în care vor fi incluse datele autorului și adresa, telefon, e-mail, pe adresa Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, Str. Unirii 10, Botoșani, până la data de 5 octombrie 2014.

Un juriu format din personalități marcante ale culturii române va acorda următoarele premii :

- Premiul I - 2.500 lei
- Premiul II - 2.000 lei
- Premiul III - 1.500 lei
- Premiul special - 1.000 lei

Juriul are latitudinea de a redistribui sau diminua valoarea premiilor.

Relații la telefon 0231 - 536322, e-mail: centrul_creatiei_botosani@yahoo.com.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a Clubului „Cafeneaua Literară”, care a cuprins o lectură publică, desfășurată în Sala Simpozion. Manifestarea, coordonată de poetul Virgil Diaconu a fost susținută de poezii George Stan, Florentina Turculeanu, Liana Alecu și Nicolae Ionescu, toți membri ai redacției revistei Cafeneaua Literară, publicație lunară, editată de instituție. Preț de un ceas, invitații și-au prezentat poeme mai vechi și mai noi și au discutat despre literatura locală.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” și Biserica Domnească „Sfântul Gheorghe” au organizat colocviul cu tema „Cine a fost Constantin Șerban?” Manifestarea, care s-a înscris în seria dezbaterilor periodice, sub genericul „Istorie restituită și asumată”, a reunit istorici și pasionați de istorie. Despre Constantin Șerban, din neamul Basarabilor, care a domnit în Țara Românească și în Moldova în secolul al XVII-lea, au vorbit muzeograful Octavian Dărmănescu, istoricii Marius Chiva, Marian Toma și Aurelian Roman.

■ Centrul Cultural Pitești și Fundația Literară „Liviu Rebreanu” au organizat recitalul vocal instrumental, sub genericul „De la zâmbet la umor”. Spectacolul a fost susținut de prof. univ. dr. Camelia Pavlenco și de invitații săi speciali din Spania – soprana Sorina Oprean și studentii Adina Rojas Oprean și Radu Rojas Oprean. Distinși artiști au oferit publicului meloman, un regal din arii de Bach, Mozart, Haydn, Beethoven, Brahms, Poulenc, Berkeley, Kleeb, împletit cu versuri și citate de spirit, din literatura națională și universală.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a proiectului „Recenzii”, activitate cultural-educativă, care are drept obiectiv,

promovarea autorilor contemporani în vogă. Manifestarea, susținută de poeta Denisa Popescu a reunit un public, format din iubitori ai cărții. Preț de un ceas, Denisa Popescu și-a captivat invitații, cu o prelegere despre viața și opera prozatoarei de origine rusă, Nina Berberova, autoare care a cunoscut greutățile și provocările vieții în exil.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a dezbaterii filosofico-literare lunare, sub genericul „Colocviile Argeșului”. La manifestarea, inițiată și coordonată de scriitoarea Magda Grigore au participat poezii Nicolae Radu, Allora Albulescu Șerp, Ioana Negreanu, Ilie Vodăian, profesoara Mariana Ionescu și cititori. Cu toții au încercat să găsească răspunsuri la tema propusă de Magda Grigore, și anume „Cine crede în libertate?”

La capitolul „Cartea care merită citită”, scriitoarea Magda Grigore le-a recomandat invitaților săi volumul cu titlul „Grafică. Poezie”, de Gheorghe Bălan.

■ Centrul Cultural Pitești și Direcția Județeană de Statistică Argeș au organizat colocviul cu tema „Populația României, încotro?” Manifestarea, prilejuită de Ziua Mondială a Populației a fost susținută de directorul executiv al Direcției Județene de Statistică Argeș, Gabriel Mijloianu și de inspectorul Claudiu Dumitrescu, de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș. Conform datelor oficiale, populația României este de 14 milioane de locuitori și se estimează că va scădea la 12 milioane până în anul 2060.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” și Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I” au organizat simpozionul cu tema „Rolul Statelor Unite ale Americii în mileniul III”. Manifestarea, care s-a înscris în seria dezbaterilor publice, sub genericul „Lumea Azi” a fost susținută de istoricii Marius Chiva, Marian Toma, președintele Asociației „Solidaritatea Umană 2011”, col.(r) Nicolae Jianu, maiorul Cătălin Bunescu de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I”, poetul Adrian Mitroi, redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu.

Vorbitorii au trecut în revistă istoria Statelor Unite ale Americii și au exprimat puncte de vedere, privind rolul acestora în contextul conflictelor mai vechi sau mai noi, de pe mapamond.

■ Centrul Cultural Pitești și Trupa de teatru „Roberto” au organizat spectacolul muzical-literar-coregrafic, sub genericul „Pe aripi de iulie”. Manifestarea, desfășurată în Piața Primăriei Municipiului Pitești a fost susținută de membrii Trupe de teatru „Roberto” și de elevi de la Palatul Copiilor din municipiul Râmnicu Vâlcea, sub îndrumarea artistului Robert Chelmuș. Preț de mai bine de două ceasuri, talentații copii din cele două localități au delectat publicul iubitor de cultură, cu poeziile, piesele de teatru și cântecele pe care le-au interpretat cu multă dăruire.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat spectacolul literar-muzical, sub genericul „Cu gândul la Adrian Păunescu”, în memoria regretatului poet, care pe data de 20 iulie, ar fi împlinit vârsta de 71 de ani.

Manifestarea a fost susținută de Grupul Vocal „Armonia”, din cadrul instituției, sub îndrumarea col.(r) Nicolae Perniu. Pătrunși de spiritul liricii marelui poet, artiștii au interpretat poezii și cântece pe versurile lui Adrian Păunescu.

■ Centrul Cultural Pitești și Fundația Literară „Liviu Rebreanu” au organizat lectura-spectacol, pe marginea cărții aflată în pregătire, cu titlul „Alte povestiri aproape fantastice”, de Nicolae Radu. Manifestarea a fost susținută de către distinsul autor piteștean, poeta Allora Albulescu Șerp și animată de invitați speciali ai organizatorilor.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Amenințările teroriste în mileniul III”, din seria dezbaterilor lunare, sub genericul „Lumea Azi”. Evenimentul a reunit istorici și pasionați de istorie. Despre conceptul de terorism și formele de manifestare ale acestui flagel au exprimat puncte de vedere judecătorul Marius Andreescu de la Curtea de Apel Pitești, istoricii Marius Chiva, Elena Ștefănică, Marian Toma, Aurelian Roman, poetul Adrian Mitroi și jurnalistul Liviu Roșu.

■ Centrul Cultural Pitești și Asociația G.E.E.A. au organizat colocviul sub genericul „Deschide cufărul comorilor – Citește o carte – Să ne amintim citind”. Manifestarea, desfășurată în Piața Primăriei Municipiului Pitești a avut drept scop atragerea celor interesați de lectură și promovarea autorilor locali. Evenimentul a cuprins o lectură publică din creația scriitorului piteștean Marin Ioniță, iar cei interesați au primit gratis cea mai recentă carte a venerabilului om de cultură, intitulată „Mireasa neagră”, și câte un semn de carte. Manifestarea a fost susținută de istoricul Marian Toma, poeta Allora Albulescu Șerp, profesorul Vasile Ghișescu, artistul plastic Constantin Samoilă, studentele la filologie Liliانا Jugănar, Crina Ion și Jessica, o studentă din Grecia, invitată specială a organizatorilor. Atmosfera elevată, de lectură publică, s-a îmbinat plăcut cu muzica suavă, interpretată la vioară de elevul Alessandro Sighicelli, de la Liceul de Artă Dinu Lipatti.

CARMEN ELENA DUMITRACHE

Colocviile Argeșului

Revista are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că Argeș nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

Număr ilustrat cu reproduceri de artă românească veche din volumele Corinei Nicolescu.

actualitate

Revista ARGES poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expedite fiind suportate de către expeditor.
IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2013, costul abonamentului fiind de 22 lei/an. Plata se face prin mandat poștal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel.: 0248/219976, 216348, fax: 210068.
e-mail: revista_arges@yahoo.com.
Revista de cultură ARGES poate fi procurată în București de la librăria Muzeului Literaturii Române.

ARGES

● Revistă lunară de cultură
● Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
● Editată de Centrul Cultural Pitești
● Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC, Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**
(augustindoman@yahoo.com, http://www.blogdoman.blogspot.com)
Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Secretar de redacție: **SIMONA FUSARU**
(s_fusaru@yahoo.com, http://www.fusaru.blogspot.com).
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU, MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU**

Redacția: Pitești, Casa Cărții, Centrul Cultural Pitești;
http: www.centrul-cultural-pitesti.ro; **e-mail:** revista_arges@yahoo.com
tel.: 0248/216348, 219976
fax: 210068
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA
ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista ARGES răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.